

[Hans Schmidt.]

ikke forlænge renselsesprocessen og grave nye grøfter ved at kræve dommene revideret.

Hvad der er muligt mellem franskmænd og tyskere, skulle også være muligt her hos os, selvom det drejer sig om danske statsborgere indbyrdes. Det er min tro, at tiden er inde til nu også at trække en slutstreg under retsopgøret efter 1945, og jeg foreslår en kommission nedsat med den opgave at forberede en hurtig, fornuftig og rimelig afvikling af de under retsopgøret hørende spørgsmål.

Thestrup: I de fleste spørgsmål vedrørende de parlamentariske kommissioners beretninger er jeg enig med mine partifæller, de ærede medlemmer hr. Poul Møller og hr. Tesdorpf, men jeg, og nogle andre medlemmer af min gruppe med mig, har en vurdering af begivenhederne før 9. april 1940, der ikke helt falder sammen med mine partifællers. Det er denne vurdering, jeg gerne vil gøre rede for.

Efter første verdenskrigs afslutning forsøgte Danmark at løse sit sikkerhedsproblem gennem Folkenes Forbund. Det var helt naturligt, og var Folkenes Forbund kommet til at virke efter sin hensigt, havde det krav om forsvar mod angreb udefra, som statsborgerne kan stille til staten, været opfyldt for Danmarks vedkommende. Men Folkenes Forbund kom jo ikke til at virke efter sin hensigt. Tyskland og Italien slog Folkenes Forbund i stykker, og verden vendte tilbage til det gamle system, hvorefter sikkerheden måtte søges i den militære magt.

Hvad kunne nu Danmark gøre? Ja, vi kunne have forsøgt at skabe et militært forsvar, enten alene eller i et forbund med andre stater. Som bekendt valgte vort land en anden vej. Det valgte ikke at skabe noget egentligt forsvar, men håbe på, at der snart igen ville blive mulighed for at søge sin sikkerhed i et folkeforbund, og så i mellemtiden være så ubemærket, at de stridende parter ikke fik øje på os eller i hvert fald ikke frygtede for, at vi ville volde dem vanskeligheder, hvad der end skete.

For at gøre min stilling klar vil jeg sige, at jeg mener, at det var en gal vej. Det var

galt, fordi vi burde have været klar over, at vi netop ved vor forsvarsløshed ville kalde krigen ind over os. Vort uforsvarede land- og søområde kom til at virke som en magnet, der ligefrem trak krigen ind over vort land. Men det er jo ikke det spørgsmål, der er til forhandling her, og jeg skal lade det ligge. Udfra den efter min mening altså forkerte linie, vi valgte, var det for det første ingen nytte til at have noget militærforsvar af betydning, for det andet måtte Danmark stå sig godt med det land, hvorfra et angreb nærmest kunne ventes, nemlig Tyskland. Begge disse krav sørgede den daværende regering for at opfylde. Vor hær og vor flåde blev bragt ned til et minimum, og alt blev gjort for, at deres kampvilje også blev nedsat til et minimum. Videre sørgede regeringen for at vise den størst mulige imødekommenhed overfor Tyskland, og det skønt det tyske styre, Hitlerstyret, måtte være regeringen imod, hvad politisk anskuelse og livsopfattelse angår. Som klart udtryk for den førte politik står ikke-angrebspagten mellem Danmark og Tyskland.

Efter de oplysninger, der foreligger i de parlamentariske kommissioners beretninger, er jeg ikke i tvivl om, at den siddende regerings på dette område ledende mand, udenrigsminister P. Munch, gik så langt i denne anskuelse, at han mente, at selv i tilfælde af et angreb fra tysk side med landets erobring og besættelse som mål måtte et forsvar ikke forsøges ført med de kræfter, vi havde, men at vi skulle indskrænke os til at afværge enkeltstående og mindre neutralitetskrænkelser. Jeg henviser herom til Munchs forklaring (bilag til betænkning I, de stenografiske referater, sp. 679), som jeg skal citere. Munch siger:

„Det var regeringens opfattelse, at et angreb, overfor hvilket modstand måtte siges at være fuldstændig håbløs, måtte den i øjeblikket siddende regering, når situationen forelå, tage stilling til, og at den da måtte antages at tage den stilling, at man ikke skulle føre en fuldstændig håbløs kamp, det regner jeg med, og dette kunne ingen være i tvivl om, da det fremgår af den begrundelse, forsvarsministeren gav i 1937, da han forelagde den sidst gennemførte militærlov. Man kunne selvfølgelig anlægge et æressynspunkt og